

PLAY IONESCO (DRAMA I PREDSTAVA) – POSEBNA REKTOROVA NAGRADA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU 2010.

(Redateljice predstave i voditeljice projekta Mira Muhoberac i Vesna Muhoberac; glume studenti triju fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.)

Studentski umjetnički projekt *Play Ionesco* pod autorskim vodstvom profesorica i redateljica Mire Muhoberac i Vesne Muhoberac i uz sudjelovanje glumaca/glumica Monike Cegnar, Dominika Borne Čepulića, Tare Ivanišević, Jana Jurjevića, Ines Oštrić, studentica i studenata Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Jelene Cvitanović, Kristine Jurković, Matije Varge, studentica i studenta Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, i autora *power-point* prezentacije Hrvoja Šmidihena, studenta Arhitektonskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, nastajao je od početka rujna 2009. do početka svibnja 2010. u Kazalištu/Kinu *Forum* Studentskoga centra Sveučilišta u Zagrebu, na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i na raznim zagrebačkim lokacijama.

Drama *Play Ionesco*, nastala prema Ionescovoju antidrami *Instrukcija* (koju autor žanrovski određuje pojmom/terminom *komična drama*), prema drugim Ionescovim dramama i prema legendarnoj znanstvenoj studiji, knjizi Ionesco sveučilišnoga pariškog profesora *Claudea Abastada*, ali i na temelju dugotrajna autorskoga proučavanja suvremene umjetnosti i znanosti, stvarana osam mjeseci, utemeljena je na problematiziranju, aktualiziranju, produblivanju školskih sustava, nastavnih procesa i raznih ideologija, dodirujući i današnju državnu maturu i pitanje ulaska u Europsku uniju. Višeznačnim naslovom *Play Ionesco* naglašava ludističke elemente briljantne Ionescove dramaturgije, ali i često stereotipnu usmjerenost na učenje stranih jezika, igru heteropredodžbama i autopredodžbama, stranoga i domaćega, eurocentričnost mimo autocentričnosti, a spojem engleskoga i francuskoga/rumunjskoga pomicanje Ionescova položaja stranca na otuđenje u vlastitoj, hrvatskoj sredini.

Stereotipnoj stvarnosti i stereotipizaciji stjecanja znanja, stjecanja doktorskih titula brzim instrukcijama iz matematike, lingvistike, vlastita jezika, zemljopisa, povijesti, drama *Play Ionesco*, bazirana na ingenioznoj Ionescovoju dramaturgiji, odupire se stvaralačkom igrom, igračkim, igrivim i zaigranim beskrajnim mogućnostima jezika, brojeva, jezikoslovlja, matematike, prirodnih i društvenih, humanističkih i tehničkih znanosti, ali i igrom iznimno inventivnih Profesora i Učenice kojom nadmudruju i sam mehanizam Svijeta i Društva u trima parovima (jesu li to kralj i kraljica, dijete i odrasla osoba, osjećaj i racionalnost, znanje i intuicija ili nešto Drugo ili Treće?) spojenima posebnom, dirigentskom igrom iz prikrajka Sluškinje indikativna imena Marija, udvostručenom dvama osobama, zrcalnom strukturom koja naglašava svijest i podsvijest, svjesno i nesvjesno, *ego* i *alter ego* u bezgraničnoj igri potaknutoj Ionescovim impulsima. Kao dramaturginje teksta studentski rad mentorirale su profesorice Vesna Muhoberac, ujedno i diplomirana kineziologinja i diplomirana kroatistica, i Mira Muhoberac, ujedno i diplomirana dramaturginja, redateljica i kazališna profesionalka te diplomirana kroatistica i komparatistica književnosti.

Usporedno sa stvaranjem drame stvarala se i predstava u Kazalištu/Kinu *Forum* Studentskoga centra u Zagrebu, punih osam mjeseci. U radu na predstavi i u samoj predstavi studenti sudjeluju kao glumci, a skupa s redateljicama imaju udjela i u izboru glazbe i zvučnih efekata, grafičkom oblikovanju, stvaranju animacije, programiranju, kreiranju svijeta vizualne umjetnosti, kostimografije, scenografije, snimanja.

Predstava se bazira na glumačkoj suigri triju parova (Profesor-Učenica) u scenskom mikrookviru pojedinoga para i većem okviru relacije prema drugim „instrukcijskim” parovima, ali i na suigri s parom S/sluškinja (Marija-Marija), u suigri s publikom i s čudesnim projekcijskim platnom na kojem se projiciraju silnice i mehanizmi igre iz glava sudionika i iz Ionescova teksta, u scenskom makrookviru. Na taj se način predstava, pretvaranjem instrukcijskoga stola u katedru, ploču, platno, govornicu, svijet, mehanizmima promjene percepcije i recepcije škole u školi u školi, fakulteta u fakultetu u fakultetu, kazališta u kazalištu u kazalištu, filma u filmu u filmu, društva u društvu u društvu poigrava prostorima, načinima i mehanizmima učenja, nastave, poučavanja, podučavanja, ali i mehanizmima raznih manipulacija (psihoza, nasilje, navodna autoritativnost, totalitarizam...).

Izvedbeni aspekt predstave, zasnovan na prepletu stilizirana, nadrealističkoga, avangardnoga stila glume i animiranih slika uvrnute intime, na parafrazama likovnih, glazbenih, filmskih i kazališnih djela moderne i suvremene umjetnosti, cijelu godinu mentoriraju dramaturginje teksta i predstave i redateljice predstave, profesorice Vesna Muhoberac i Mira Muhoberac, spajajući rad i nadarenost studenata Filozofskoga fakulteta, Fakulteta elektrotehnike i računarstva i Arhitektonskoga fakulteta u jednu, ugodnu i kreativnu cjelinu iznimno visoka umjetničkoga dosega ostvarenu stalnim radom i zajedništvom, svenazočnom igrom.

Poticaj za ovu predstavu dogodio se prije nekoliko godina, kad je ista stvaralačka ekipa, pod vodstvom tadašnje mentorice i redateljice Vesne Muhoberac, izvela Ionescove *Stolice* i za tu predstavu dobila prvu nagradu na Svjetskom festivalu kreativnosti u Sanremu, tzv. kazališni Oscar za mlade u konkurenciji 350 000 predstava iz cijeloga svijeta.

Osim nastavka zajedničkoga stvaralačkoga druženja poticaj je bio i stvaranje kazališnoga izraza utemeljena na strukama koje su ovi mladi ljudi odabrali za svoj životni poziv: tekst i predstava i tematski i izrazno spajaju psihologiju, komparativnu književnost, poljski jezik, kroatistiku, elektrotehniku i računarstvo, arhitekturu, animaciju i grafički dizajn te fotografiju i snimanje u jedinstven i inovativan scenski izraz. Poticaj je bio i projekt *Drama kao lingvometodički predložak* sveučilišnoga profesora dr. sc. Vlade Pandžića i povezanost s profesorskim (komparativna, kroatistika, kineziologija) i umjetničkim strukama (dramaturgija, režija) dviju mentorica, dviju dramaturginja teksta i predstave i dviju redateljica predstave, ali i želja da se predstavom odgovori na razna egzistencijalna pitanja naše suvremenosti, npr. što znače sintagme i leksemi *državna matura, upisi, edukacija, odgoj, fakultet, hrvatski jezik, doktorat znanosti* u današnjem hrvatskom društvu, Europi i Svijetu, koliko je podcijenjena profesorska struka.

Drama *Play Ionesco* praižvedena je kao velika, intrigantna i zaigrana predstava s velikim uspjehom 2. svibnja 2010. na pozornici Kazališta/Kina *Forum* Studentskoga centra u Zagrebu u trajanju od devedeset minuta. Golem trud svih stvaralaca isplatio se: rezultat je veselje, igra, radost, sloboda, igrajuća se i igriva pobjeda Ionescova i vlastita stvaranja.

Studentski umjetnički projekt *Play Ionesco* (drama i predstava) udovoljio je svim kriterijima izvrsnosti i zaslužio Rektorovu nagradu Sveučilišta u Zagrebu u godini u kojoj se prvi put u Hrvatskoj polagala državna matura, u kojoj su svoje studiranje okončavali prvi bolonjci, a fakulteti i društvo nalazili se pred novim izazovima pravedna i čestita stjecanja znanja – koje ne smije zaboraviti Ionescove tekstove, koje se vječno treba igrati Ionescovim genijalnim kazalištem tzv. apsurdna, a zapravo stvarnosti, ludičnosti i lucidnosti.

Dobiti posebnu Rektorovu nagradu u velikoj konkurenciji izvrsnih projekata, drama i predstava Sveučilišta u Zagrebu znači stvaralačkom igrom pobijediti stereotipe i konvencije, okrenuvši se slobodi spajanja umjetnosti i znanosti, edukacije i mašte.

Izvedbe:

- Kazalište/Kino *Forum* Studentskoga centra u Zagrebu, 2. svibnja 2010. (praizvedba)
- Gradsko kazalište Trešnja, Zagreb, 18. lipnja 2010. (premijera)
- Zagrebačko kazalište lutaka, Zagreb, 26. lipnja 2010.
- Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2. srpnja 2010. (na dodjeli Rektorove nagrade)
- Art radionica Lazareti, Dubrovnik, 16. srpnja 2010.
- Zagrebačko kazalište lutaka, Zagreb, 25. listopada 2010.

Mira Muhoberac
Vesna Muhoberac